

بیارستان صاحب الزمان (ع) شمرضا

مراقبت‌های مربوط به سکته مغزی

واحد آموزش به بیمار

تدوین: تابستان ۱۳۹۳ و بازنگری: پاییز ۱۳۹۵

کد سند: A1+

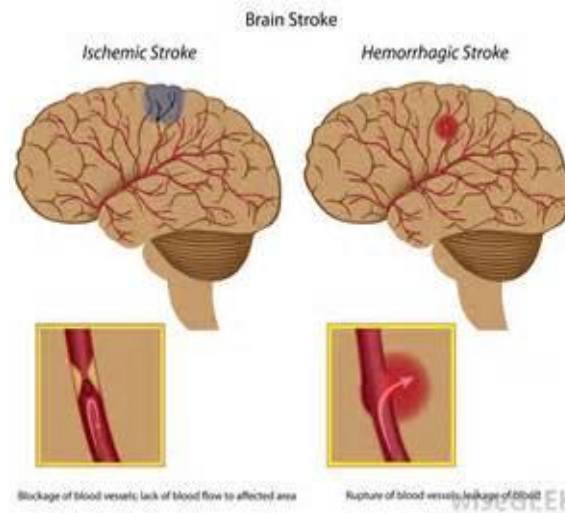
سکته مغزی چیست؟

به توقف ناگهانی عملکرد قسمتی از مغز به دنبال اختلال در جریان خون مغز، حمله مغزی گفته می‌شود.

دو نوع سکته مغزی وجود دارد:

۱- سکته مغزی ایسکمیک: تقریباً ۸۵٪ از کل سکته‌ها را شامل می‌شود. در این نوع سکته مغزی به دلیل تنگی رگهای مغز و بسته شدن رگها در اثر لخته و ذرات چربی و... خون‌رسانی به سلولهای مغز به خوبی انجام نمی‌شود و سلولهای مغز در آن ناحیه از بین می‌روند.

۲- سکته‌های خونریزی دهنده: این نوع سکته در اثر پارگی رگهای خونی مغز و تجمع خون در بافت مغز ایجاد می‌شود.

اگر کاهش خون‌رسانی به مغز به صورت موقت ایجاد شود و علایم آن کمتر از ۲۴ ساعت طول بکشد، به آن حمله گذرای ایسکمیک می‌گویند. این سکته مغزی کوچک، یک هشدار جدی است.

عواملی که در ایجاد سکته مغزی دخالت دارند:

فشارخون بالا، دیابت، چربی خون بالا، مصرف الکل و سیگار، استفاده از داروهای ضد بارداری، بیماری‌های قلبی (مانند: بی نظمی در ضربان قلب، مشکلات دریچه‌های قلب و...)، پیری و سالمندی، استرس و اضطراب

علایم بالینی:

فلج یا بی‌حسی یک طرف بدن شامل: فلج یا بی‌حسی دست و پا و یا کج شدن صورت و دهان، بی‌اختیاری ادرار، اشکال در بلع غذا، سختی در صحبت کردن، اشکال در فهم و درک ارتباطات، اختلالات بینایی، سردرد شدید، تغییر سطح هوشیاری، سرگیجه، دوبینی

روش‌های تشخیصی:

سی‌تی‌اسکن مغز، MRI مغز، سونوگرافی داپلر رگهای گردن، آنژیوگرافی رگهای مغز

- بعد از سکته مغزی عضلات شل و نرم هستند و پس از آن به دلیل بی حرکتی، سفت و سخت شده و مفاصل و عضلات تغییر شکل می دهند، برای پیشگیری از این حالت، ورزشهای مناسب و فیزیوتراپی بایستی طبق نظر پزشک شروع و پیگیری شود.

- افسردگی مشکل شایع و جدی در بیماران سکته مغزی است، حمایت و ارتباط مناسب با بیمار و تشویق بیمار به خودمراقبتی و انجام اموری که توانایی انجام آنها را دارد، در پیشگیری از بروز افسردگی مؤثر است.

افرادی که دچار سکته مغزی می شوند معمولاً برای ادامه زندگی وابسته به فرد دیگری می شوند.

منبع: کتاب داخلی جراحی برونر و سودارت

تلفن تماس: ۲ - ۰۲۳۳۳۰۰۰ (داخلی ۲۳۰)

- داروهای تجویز شده توسط پزشک به موقع به بیمار داده شود. (این داروها شامل داروهای رقیق کننده خون، داروهای فشارخون و ... می باشد).

- اگر بیمار هوشیار نیست برای جلوگیری از زخم بستر باید هر ۲ ساعت یکبار او را به یک طرف بخوابانید و تغییر وضعیت بدهید.

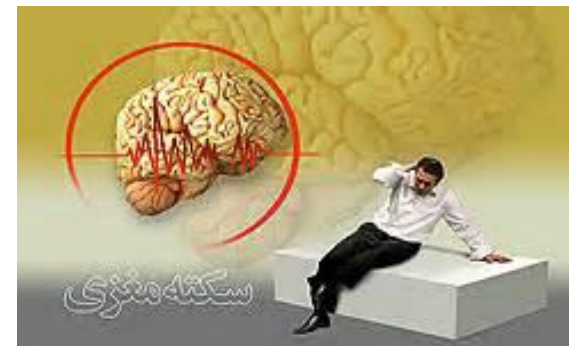
- در صورت اختلال هوشیاری و اشکال در بلع، برای جلوگیری از ورود غذا به ریه بیمار نباید تغذیه از راه دهان انجام شود.

- تا زمان بازگشت کامل رفلکس بلع برای تغذیه بیمار، از لوله معده استفاده می شود و ممکن است لازم باشد بیمار به مدت طولانی با این روش تغذیه شود. بنابراین روش صحیح و مراقبتهای مربوط به تغذیه با لوله معده را بیاموزید.

- در هنگام تغذیه با لوله معده، دندان مصنوعی بیمار خارج شود و دهان بیمار مرتب با سرم شستشو تمیز شود.

- در صورت اشکال در دفع ادرار برای بیمار سوند ادراری داخل مجرا گذاشته می شود. (برای بیماران مرد میتوان از کاندوم بگ استفاده نمود).

- یبوست باعث افزایش فشار داخل مغز می شود. لذا از ایجاد یبوست در بیمار جلوگیری کنید و در صورت دفع، بهداشت ناحیه مقعد رعایت شود.

پیشگیری: منع مصرف دخانیات و الکل، نداشتن اضطراب و استرس، کنترل و درمان فشارخون و دیابت و چربی خون بالا، داشتن رژیم غذایی مناسب (کم چرب و کم نمک)

درمان:

۱- استفاده از داروهای رقیق کننده خون مانند: آسپیرین، اسویکس یا وارفارین طبق دستور پزشک برای سکته های ایسکمیک.

۲- استفاده از روشهای جراحی برای خارج کردن لخته خون از رگ مسدود شده یا خون تجمع یافته در اثر پارگی رگ مغزی.

نکات زیر در مراقبت از بیمار سکته مغزی حائز اهمیت است:

- بهبود و توانبخشی بعد از سکته مغزی ممکن است مدتها طول بکشد، بنابراین نیازمند صبر و پشتکار بیمار و خانواده وی میباشد.